

КОНСТИТУЦІОНЕА СТАТУРИЛОР АМ- ПЪРЪЦІЕІ АТСТРИАЧЕ.

I. Хотърѣри ценерале.

§ 1. Тóте дърле че се динѣ де ам-
пърѣдіа австриакъ формезъ о монархіе
конституціональ недеспърдііосъ. § 2. Кон-
ституціоннеа ва фі аплікатъ до зрѣтòреме
дърі а ле ампърѣдіеі, адекъ: Ам регатъ
Боеміеі, Галиціеі, Лодомеріеі къ Ав-
швіцъ, Заторъ ші Бъковіа, до Ілі-
рїѣ (стѣтòторїѣ дїн дъкатрїме Карїнтіа
Країна ші Літорал), до регатъ Далма-
ціеі, архїдъкатъ Австріеі деасъпра ші де
свѣт Епоѣ, до дъкатрїме Салцбург, Сти-
рїа, Сїлесїа де сѣс ші де жос, до Мора-
віа ші до Тїрол къ мѣнтеле Форал.
§ 3. Ампърѣрѣа mezїнелор фїекърѣі
провїнції деосебї рѣшѣне неатїнсъ до е-
стїндереа де астѣзі ші нѣмаї прїн леде
се нòте прескїтѣва. § 4. Невѣтѣмарѣа на-
ціоналітѣдїї ші а лїмбѣі фїекърѣі попор
есте сїгарїсітѣ. § 5. Корòна дѣпъ ледеа
санкціонѣі прагматїче дїн 19. Април. 1713
есте ші трече де мощенїре. § 6. Кїрїонотъ
мѣа де трон дѣнъ че аѣ трекѣт де 18
анї, есте маїоренѣ. § 7. Ла догъмпларе
де мїноренїтате саѣ де нехърнічіе пентрѣ
де а домні де сїне, се ва рѣндзі о рецен-
ціонне дѣпъ о леде спеціалъ.

II. Амператъл.

§ 8. Персòна Амператълѣі есте соѣлтѣ
ші невіолавілъ. Ел нѣ есте респòзето-
рїѣ пентрѣ депрїндереа пѣтерїї гѣверніале;
ордонангеле лѣї дѣсъ ка съ нòтѣ авѣа
деплїнъ пѣтере, аѣ тревзїнцѣ де свѣт-
скрїереа зѣзі мїністрѣ респòзеторїѣ. § 9.
Амператъл ла догъїа дескїдере а діетеі
ценерале депъне жѣрѣтѣнтѣла не констї-
тѣдїонне, асеменеа шї фїекаре зрѣмѣѣ ал
лѣї дѣдатъ че пѣшѣше ла гѣвернїѣ. § 10.
Пѣтереа есекѣтївѣ се кѣвіне нѣмаї ам-
ператълѣі, їар пѣтереа дѣтѣтòре де леці
о депрїнде ел де ампрезѣнъ къ діета імпе-
ріалъ. § 11. Ел депъмѣше не тодї де-
регѣторїї де стат, ел дѣ тóте демпїтѣдїе,
ордѣрїме шї градѣрїме новїлітаре, ел нòртѣ
команда чеа маї валтѣ шї діспѣне асѣ-
пра пѣтерїї не вскат шї не маре. § 12.
Ел декїаръ ресвоїѣ шї докеїе паче шї
трактате къ гѣвернїеле стрїеїне. Тóте тра-
ктателе къ стателе стрїеїне аѣ тревзїнцѣ
де акѣетарѣа діетеі імперїале. § 12. Ам-
ператъл аре дрепт а респѣлті мерїтеле
дѣсемплате, ел аре дрептѣла де а пардона
ші де а дѣмїчіе пѣдеавѣа, каре дѣсъ то-
тѣшї ла кондемпнареа мїністрїлор атѣрїѣ
дела дѣтревенїреа зѣнї саѣ а амбелор ка-
мере діетале. § 14. Тóтѣ адмїнїстраціѣ-

неа провине дела дупъратъл ші се депринде дн пзмеле лѣи. § 15. Дн диета ценералъ дупъратъл аре дрепт а пропъне проіекте де леці, іар сакдізнеа тѣтзор лецілор ретъне пзмаі дн пзтереа лѣи. § 16. Ел конкіатъ дн тот анл диета ценералъ, ші о пѣте пролѣнці орі десфінда, дн каре днтъмпларе дн рестимп де нѣзечі зиле есте даторіѣ а конкіета о нѣз діетъ. Дн днтъмпларе де шѣртеа дупъратълѣи диета ценералъ аре съ се адъне дн рестимп де патрѣ септѣмъні.

III. Дрептѣріле де стат ші політѣе а ле локѣиторілор статълѣи.

§ 17. Тѣтзор четъденілор де стат ле есте асекъратъ депліѣ лібертате а кредіндеі ші конѣнціндеі прекъм ші лібертатеа персоналъ. § 18. Ниме пѣте фі пзс ла прінсѣре де кът дѣпъ пѣзіреа форми леціѣте, афаръ де пріндереа дн фаптъ. Дн рестимп де 24 ѣре дѣпъ пзпереа ла лѣкѣсѣре, фѣкаре прінс тревзіе лѣат ла черчетаре ші дат дн тѣна жѣдекъторіѣлѣи сѣѣ. Черчетѣрі сѣѣ кълкърі де касъ пѣ маі дн днтъмплѣріле ші форма прескрісѣ де леце се пот днтрепрінде. § 19. Лібертатеа ворвіреі ші а тіпаріѣлѣи, фінд ченсѣра депліѣ депѣртатъ, есте асекъратъ прін констѣтѣзіѣне. Неденсіреа авѣсѣрілор се ва регъла прін о леце, кареа се ва декрета де кътре днтѣіа діетъ ценералъ. § 20. Секретъл скрісорілор есте невіолабіл. § 21. Лібертѣділе предпсетпате дн § 17 пѣлъ дн 20. ле фолосеск ші стрѣніі каріі дѣкъ пѣѣ къщігат дрептѣрі де четъдені аі статълѣи. § 22. Дрептѣл де а да петіціѣні ші де а форма днсодірі дн аѣ тоді четъденіі де стат. Леці спеціале вор регъла депріндереа ачестор

дрептѣрі. § 23. Лібертѣдіі де а пелеріна пѣ се пѣте пѣне нічі о педекъ дн дрѣм де кътре дерегъторіі. § 24. Фѣкаре четъдеан де стат пѣте фі пропріетаріѣ, се пѣте апѣка де орі че рат ал індѣстріеі іертат прін леце, ші пѣте ажѣнѣе ла ор че дерегъторіе ші демнітате. § 25. Пѣтереа леціі есте асемеѣнеа пентрѣ орі каре четъдеан де стат, еі сѣят тоді де о потрѣвѣ днаіптеа жѣдекъдіі, сѣят де о потрѣвѣ сѣпѣші ла дндаторіреа де апѣраре ші ла контрѣвѣзіѣне ші песте воіа са ниме пѣ пѣте фі депѣртат дела ордінаріѣл сѣѣ жѣде. § 26. Трѣвѣналѣл мілітаріѣ пентрѣ осташі ретъне нескімват пѣлъ ла івіреа зпелі леці спеціале. § 27. Дн лѣтѣрареа осевірілор де зпеле дрептѣрі четъдене ші політѣе а зпор конфесіѣні реліціѣсе, каре маі есістъ прін леце дн зпеле пѣрді а ле монархіеі, прекъм ші рѣдікареа шѣрцінірілор че маі стаѣ контрѣ ла къщігареа а тот феліѣл де пропріетате, вор форма обіектѣл проіектелор де леце каре се вор пропъне ла днтѣіа діетъ ценералъ. § 28. Жѣдекъторіі пѣмаі дѣпъ рекънѣщереа іѣрідікціілор се пот депѣрта дн постѣрі, сѣѣ реашеѣа, сѣѣ дѣпъ дорінда лор стрѣмѣта ла алте постѣрі, орі пѣне ла одіхнѣ. § 29. Адміністраціѣнеа дрептѣдіі се ва депрінде дн пѣлѣк ші прін граіѣ. § 30. Скіѣвѣрі дн орѣндѣреа трѣвѣналелор жѣдекъторейці се пот інтродѣче пѣмаі прін леце. § 31. Тѣтзор конфесіѣнелор реліціѣасе креціѣне рекъпоскъте прін леці прекъм ші кълѣлѣі ісраелітѣі дн есте асекъратъ лібера депріндере а сервідіѣлѣі дѣмнезееск.

IV. Міністріі.

§ 32. Міністріі сѣят респѣнзеторі пѣн-

тръ тóте лъкъръриле шѣ пропънерѣле дѣ пѣртареа дерегъторѣѣ лор. § 33. Респонсавѣлитатеа ачеаста прежѣт шѣ хотърѣреа ѣридикѣѣ пърѣнде шѣ жѣдекънде се ва регъла прѣн о леце спеѣиалъ.

V. Dieta цепенералъ.

§ 34. Dieta цепенералъ кареа дѣ дѣсоѣре къ дѣпъратѣл депринде пѣтереа дѣтѣтóре де леѣѣ, есте дѣпърѣдѣтъ дѣ дѣбъ кътърѣ: дѣ кътара сенаторѣлор шѣ дѣ а депѣтаѣлор. Дѣрареа диетеѣ цепенерале се деѣѣде не ѣиѣѣ ани къ конѣиетаре анѣалъ а ачелеѣа. § 35. Сенатѣл констъ: а) дѣн прѣнѣиѣѣ касеѣ дѣпърѣтеѣѣ дѣпъ дѣмпѣнѣреа анѣлѣѣ ал 24 леа; б) дѣн мѣдѣларѣѣ не карѣѣ дѣпъратѣл фъръ прѣвѣре ла старе орѣ ла пащере, дѣ ва депѣтѣ не вѣѣаѣ; в) дѣн зна свѣтъ ѣиѣѣѣѣ мѣдѣларѣ карѣѣ се вор адеѣе де кътре ѣеѣ маѣ дѣсемпърторѣ пропрѣетарѣ пентрѣ дѣтрег периодѣл де ѣиѣѣ ани дѣн мѣжлокѣл лор.

§ 36. Кътара депѣтаѣлор констъ дѣн треѣ свѣте опѣѣѣѣ шѣ треѣ мѣдѣларѣ. Адеѣереа тѣтърор мѣдѣларѣлор кътърѣѣ депѣтаѣлор се дѣтетеѣеазъ не пѣтърѣл попорѣлѣ шѣ не репрезентаѣѣзѣнеа тѣтърор интереселор ѣетѣдеѣе де стат. § 37. Але ѣерѣле мѣдѣларелор пентрѣ амбеле кътърѣ се вор дѣтрегпринде пентрѣ ачеастъ дѣтѣѣе диетѣ цепенералъ дѣпъ о портъ провѣсѣѣѣ де адеѣере. § 38. Адеѣеа хотърѣжѣтóре пентрѣ адеѣерѣ се ва determina де кътре диета цепенералъ, дѣ каре се ва хотърѣ шѣ пентрѣ деспърѣвѣрѣле ѣе вор ѣѣ а се фаче депѣтаѣлор дѣн кътара а дѣа. § 39. Фѣекаре кътаръ дѣшѣ адеѣе еа не преѣиѣате шѣ не ѣеѣмалѣѣ дѣрегъторѣ, еа ѣиѣгъръ аре дрепѣ а ѣерѣѣета шѣ а хотърѣ дѣ прѣвѣнда валóреѣ адеѣерѣлор.

§ 40. Мѣдѣларѣѣ амбелор кътърѣ дѣшѣ пот депринде дрепѣл лор де вѣтѣсаѣѣѣне пѣтѣѣ дѣ перѣбнъ шѣ нѣѣѣ къ ле есте ертат а прѣѣѣи мѣстрѣѣѣѣѣнѣ дѣла конѣѣѣтѣорѣѣ свѣѣ. § 41. Шѣдѣнделе амбелор кътърѣ свѣт пѣвлѣѣе; о есчепѣѣѣне дѣла ачеаста се пóте фаче пѣтѣѣѣ прѣн хотърѣреа кътърѣѣ, кареа ла ѣеререа а зѣѣе мѣдѣларѣ орѣ а преѣиѣѣтѣлѣѣ хотърѣѣѣе дѣ секрет. § 42. Нѣѣѣѣ ѣн мѣдѣларѣѣ де кътаръ пóте ѣѣ трас ла жѣдекатъ орѣ арестат дѣ тѣмпѣл диетеѣ афаръ де еспресе дѣвоѣре а кътърѣѣ де кареа се дѣне, орѣ де апѣкареа дѣ фанѣтъ. § 43. Дѣн мѣдѣларѣѣ де кътаръ прѣѣмѣнд ѣн пост пѣѣтѣт де стат аре свѣ се свѣпнъ ла о нóѣ адеѣере; гѣвернѣѣл пѣ ва депѣга нѣѣѣ ѣнѣѣ мѣдѣларѣѣ алес ѣнтраѣеа дѣ камере. § 44. Кътърѣле се аѣѣѣ пѣтѣѣѣ дѣпъ конѣѣетареа дѣпъратѣлѣѣ, шѣ дѣпъ десѣѣѣндаѣеа орѣ прѣлѣѣѣѣреа диетеѣ пѣтѣѣ маѣ аѣ а десѣвате нѣѣѣ ѣн обѣект.

VI. Пѣтереа диетеѣ цепенерале.

§ 45. Тóте леѣѣле аѣ тревѣѣѣѣѣ де дѣвоѣреа амбелор кътърѣ шѣ де санѣѣѣѣнеа дѣпъратѣлѣѣ. § 46. Ла диета ѣеа дѣн тѣѣ шѣ дѣпъ фѣекаре нóѣ пѣшѣре ла гѣвернѣѣ се ва хотърѣжѣ мѣста ѣѣвѣлъ а дѣпъратѣлѣѣ пентрѣ дѣтреага дѣраре а гѣвернѣѣлѣѣ мѣѣ. Анапаѣеле шѣ дѣзѣстрѣрѣле пентрѣ мѣдѣларѣѣ касеѣ дѣпърѣтеѣѣ се вор пропъне дѣпъ дѣтѣмпларе диетеѣ цепенерале спре хотърѣре. § 47. Дѣвоѣрѣле анѣале пентрѣ дѣтреѣѣреа арматеѣ стѣтѣтóре, дѣвоѣреа пентрѣ рѣѣѣкареа конѣрѣвѣѣѣѣнелор шѣ а дѣрѣлор, дѣпърѣшѣтърѣле де стат, арендѣвѣреа тошѣлор де стат, ѣерѣѣетареа шѣ хотърѣреа вѣѣѣѣѣѣлѣ анѣал де венѣтърѣ шѣ спесе вѣр-

теазъ пѣтаі prin о леце. Ачесте про-
екте де леце тревѣе таі дѣтѣ съ се
пропѣвъ ла кътара депѣтаділор. § 48.
Амбеле кътѣрі пот фаче проіекте де
леце, саѣ арѣтѣнд довезі, пот пропѣе
ла гѣберніѣ пентрѣ ащерперѣа зѣві про-
іект де леце, еле пот приімі петідівѣні ші
ле пот лѣа ла десватере; тотѣші асеме-
неа петідівѣні а зѣор ѳмені пріваді, орі а
зѣор корпорѣчівѣні тревѣе а се ащерпе
зѣві тѣдѣларіѣ де кътарѣ, іар оз а се
да дѣо персѳнѣ. § 49. Пентрѣ валѳреа з-
неі хотѣрѣжі се чер а фі де фадѣ дѣ
каса сенаторілор чел пѣдіо треі зѣчі, іар
дѣо а депѣтаділор тѣкар шесезѣчі. § 50.
Проіектеле де леце prin каре сѣнт а се
дѣотреді, лѣтѣрі саѣ скіѣмѣа хотѣрѣжіле
констітѣдіѣнеі аѣ тревѣіонѣ дѣо амбеле
кътѣрі де фіінѣа де фадѣ а дѳв дін треі
пѣрді де тѣдѣларі. § 51. Ла тѳте челе-
лалте проіекте ажѣѣце маіорітатеа абсо-
лѣтѣ а вотѣрілор. § 52. Дѣо амбеле къ-
тѣрі гѣберніѣл ва фі репрезентат prin мі-
ністріі респѣзѣторі саѣ prin комісаріѣл
гѣберніѣл пе каре л ва арѣта кътѣрілор.
Вотѣ дѣчісіѣ дѣосѣ пѣтаі атѣпчі аѣ, дакъ
сѣнт тѣдѣларі аі кътѣрілор. § 53. Ъо ре-
гѣламент спеціал, каре се ва хотѣрѣ дѣо
фіѣѣце каре кътарѣ, ва статорнічі орді-
неа тревілор пентрѣ кътѣрі, пѣлѣ ла
дѣофіінѣареа ачелѣіа се ва словозі де къ-
тре гѣберніѣ зѣо регѣламент провісоріѣ
пентрѣ фіѣкареа кътарѣ.

VII. Діетеле провинціале.

§ 54. Дѣо фіѣкаре дарѣ деосѣві аѣ а
есіста діете провинціале пентрѣ афларѣа
інтереселор провинціале ші пентрѣ дѣогрі-
жіреа постѣлателор че с'ар іві дін партиѣа
ачелор интересе, пѣлѣ дѣо кѣт зѣеле ва
ачеле пѣ се афлѣ кѣпрінсе дѣо ѣепералеле

постѣлате а ле статѣлѣ. Діетеле провин-
ціале кѣм ѳвсесе еле пѣлѣ акѣт, пѣсѣфе-
рінд констітѣдіѣнеа нічі зѣо феліѣ де скіѣм-
варе, вор рѣтѣнеа дѣо ачѣеаші фіінѣ дѣо ші
пѣтере. § 55. Ъѣа дін челе дін тѣі про-
пѣпері а ле діетеі ѣеперале ва фі черѣ-
тареа ші мерітѣл скіѣмѣрілор че с'ар про-
пѣне де кътре статѣріле провинціале а се
фаче амѣсѣрат доріѣделор тімпѣране дѣо
констітѣдіѣнеле лор челе векі, асемеѣеа
се вор лѣа ла десватере ші проіектеле
прівітѳре ла модѣл дѣо каре с'ар пѣтеа
дѣспѣгѣві поверіле фѣндаментеле, каре се
декларарѣ де рескѣтпѣрѣчіѳсе. § 56. Спре
афларѣа деосѣвітелор интересе а дінѣтѣ-
рілор ші жѣдеѣелор дѣо фіѣкаре провинчіѣ
лецісладіѣнеа ва дѣтѣмеіа пропріі інсті-
тѣдіѣні тѣвчіпалѣ. § 57. Констітѣдіѣнеле
комѣпале сѣнт а се дѣо кѣмі дѣпѣ зѣо акт-
феліѣ де прінчіпіѣ, ва дѣо ачеле сѣо фіѣ
репрезентате тѳте интереселе комѣпѣтѣ-
діі ші а тѣдѣларілор еі. § 58. Дѣо тот
копрінсѣл монархіѣе се ва дѣо кѣмі гарда
націоналѣ дѣпѣ нормеле каре се вор ре-
гѣла prin о спеціалѣ леце; ачѣеѣ тотѣші
рѣтѣне сѣпѣсѣ авторітѣдіі ші трівѣнале-
лор чівіле. § 59. Гарда націоналѣ ші тоді
амплоіадіі пѣлѣ дѣо пѣратѣлѣі жѣрѣтѣнт
пе констітѣдіѣне. Жѣрѣтѣнтѣл арматеі
пе констітѣдіѣне се ва лѣа дѣо жѣрѣтѣн-
тѣл стѣагѣлѣі.

Саѣ дат дѣо імперіала пѳстрѣ четате
кѣпیتالѣ ші де ресідіѣнѣ Віѣна дѣо 25.
Апріліе, 1848 дѣо ал 14 ап ал дѣо пѣрѣ-
діѣі пѳстре.

Ferdinand.

Фіѣкѣлмонт, міністрѣ дін афарѣ ші прѣсі-
діѣте провісоріѣ; Пілерсдорф, міністрѣ дін пѣлѣ-
трѣ; Сѣмарѣга, міністрѣ інстітѣдіѣнеі; Краѣс
де фінанѣдѣ; Zanini, де ресѣѳѣі.

Стѣдїи асѣпра лїмвѣи ромѣне.

(Брмаре.)

Еѣ причепѣ, къ ромѣнѣл стѣлсѣ де свѣт дѣлчеле черѣ ал Италиѣ, vnde era de principѣ къ форма дн инѣ орї екѣ, шї мѣтат днтр'о клїмѣ чева маї аспрѣ, азїнд дн канчеларїле дрегѣторїлор пѣвлїче шї дн вїсерїкѣ неконтенїтѣ форма славенїкѣ дн пїкѣ, се ва фї фамїларїзатѣ п' аїчї п' акколо къ ачеаста днн зрѣмѣ; дар артїкѣлѣ есте къ шѣлѣт маї днсемпѣторѣ. Анпої че вомѣ зїче де лїмба ромѣнїлор де днкоаче де Дѣнѣре, дн кареа днн ачелле ворве днсемпате дн ренїстрѣл лѣї Тѣоманн, че ле аѣ шї Албанезїї шї Мацедо-ромѣнїї, пѣ сѣнт декѣт 6—7? — Кѣт пентрѣ Бѣлгарї, аффарѣ де ачееа, къ еї стаѣ днтре попѣлїї скїаї сїнгѣрї шї ісоладї къ ал лор артїкѣлѣ, сѣ пѣ зїтѣм, къ дн епока, дн кареа еї пѣ ераѣ сѣвѣжгадї де Бізантїнї, се аффаї свѣт ачеллѣ дндоїтѣ прочесѣ, дн кареле славенїстѣл днгїдїеа татарїстѣл, шї дн контра амѣндѣрор се релѣнѣ тареле елемѣнтѣ ромѣнѣ, каре днкъ де свѣт імператорїї днн васа лѣї Аѣгѣст, се днпѣтѣмѣтенїсѣ дн партиѣа локѣлѣї. Кѣ тоате ачесте шѣртѣрїссекѣ, къ пѣ т'ам окѣпатѣ пїчї одагѣ серїосѣ къ форма лїмвѣї вѣлгаре moderne; вѣзѣ пѣмаї къ а днпрѣмѣтат мѣлте днн елемѣнтѣл ромѣнѣ, шї крезѣ, къ соре а не пѣтѣ да о пѣрере провавилѣ, ар фї де лїпсѣ а кѣпоаште форма елемѣнтѣлѣї татарѣ, къ каре с'а лѣптатѣ челлѣ словенїкѣ. Кѣ ачеаста лѣсѣм ачї днсерѣгѣчїеа лѣї Конїтар, кареа е пїлѣв де контразїчерї. Аффарѣ де чеа демѣстратѣ маї сѣс дескре лїмба днвїогѣторїлор кѣтрѣ чеї днвїншї, маї днсемпѣм пентрѣ кѣрїосїтате алта де-

ла фаца 78, vnde зїче къ шї пої шї іта-ліенїї вїсѣм кѣнд ворѣм де о лїмѣвѣ ромѣнѣ descлїнїтѣ де чеа класїкѣ латїнѣ, шї анпої маї ла валле ворѣеште днсѣшї дѣпѣ Raynouard de о ассеменѣа лїмѣвѣ шї ла фаца 84 addѣче шї проѣвѣ, кѣпоскѣтѣл проѣверѣ днн С. Аѣгѣстїнѣ: duos illi, дѣпѣ алдїї duo ei da et ducatur se. — Днн партиѣ-мї фїеї церѣнна зшоарѣ; п'ам пїчї о патїмѣ асѣпра репосатѣлѣї Славїстѣ. Сѣ не днтоарчешѣ ла аї пострі. —

Днтре ромѣнїї, днкъ дѣла чеї днн-тѣї кѣлїтѣвѣторї аї лїмвѣї, с'а форматѣ о пѣрере къ мѣлѣтѣ маї патѣралѣ, пїнн зр-таре шї маї анпроане де адѣвѣрѣ. Еї, де шї днпѣтѣмѣтї де атѣжте орї, кредѣ чеї маї шѣлдї, къ лїмба ромѣнѣ, есте о лїмѣвѣ ромѣнѣ векиѣ, маї анпроане де лїмба че о ворѣїеа попѣлѣл ромѣнѣ, декѣт де латїна класїкѣ. Маї вѣртос Петрѣ Маїор с'а стѣдїт а попѣларїза днтре ромѣнїї ачеастѣ кредїнѣдѣ, пентрѣ кареа а фост маї де мѣлте орї лѣзатѣ дн батѣжкѣрѣ де крїтїкастрїї стрѣїнї, ка кѣнд еллѣ ар фї зїсѣ, къ пої ворѣїтѣ днтокмаї кѣт ворѣїеаѣ ромѣнїї чеї веки. Астѣ авѣсрді-тате п'а зїс'о Петрѣ Маїор, шї кѣт о пѣ-тѣа зїче, кѣнд еллѣ кѣпоаштѣа преа вїне лїтератѣра ромѣнѣ, шї штїеа, кѣтѣ скїм-бѣтѣрѣ а сѣферїт лїмба поастрѣ пѣмаї дн кѣрсѣ де 200 анї, декѣнд днчепѣрѣ а се тїпѣрї кѣрцї ромѣнѣ, пѣлѣ ла епока лѣї? Дар Петрѣ Маїор аѣеа а фаче къ оашенї, карїї не дѣтрѣеаѣ тоате. Кон-трарїїї лѣї се зїеаѣ къ тоцїї днтр'ачееа, къ лїмба поастрѣ есте зн елемѣнт стрѣ-їнѣ, кареле пѣмаї а пїїмїтѣ днрїзїнде ла-тїне, шї се descлїнеаѣ пѣмаї днтр'ачееа, къ знїї кредеаѣ къ елемѣнтѣл е траѣлѣ, алдїї къ е славенїкѣ. Днфолорїеа пѣ ат-

твѣчі Катапчичі, кареле дѣ волѣтѣноаселе салле кѣрѣдї, нѣ vede ла Дѣнѣреа де жосѣ декѣт славенї. Дѣ мїжлокѣл ачестор дѣм-прецїзѣрѣрї, зѣ вѣрват ка Петрѣ Маїор, кареле стѣдїнд пе Плавтѣ шї Теренцїв, а възѣт дѣ ачестї дої скрїїторї модѣл де а кѣцета ал Романїлор де пе аттѣнчї, про-вервїї лор, глѣмеле шї дѣжѣрѣтѣреле лор, дѣвѣдѣрїле лор, дѣ фїїндѣ тот ачелле ка але ромѣнїлор де астѣзї, кареле мергѣнд дїн Дачїа дѣпѣ 1700 де анї ла Рома, азде пе попѣвлѣ дїн Кампанїа зїкѣнд: „mama-ta, tatateu“ дѣтокмаї ка ромѣнїї Дачїеї, зѣ ассемеле ромѣнїѣ, дѣ ентѣсіастѣл сѣѣ, оаре н'а пѣтѣт кѣдѣ дѣ патїма де а нѣ лѣса нїмїкѣ контрарїзлѣї че пе детрѣѣеа, пе лѣа тотѣ? Дар дѣ авѣрѣда пѣрере де маї сѣс, н'а фост Петрѣ Маїор. Еллѣ а зїсѣ нѣмаї, кѣ лїмба ноастрѣ дѣ фїїндѣ са, прїо зѣмаре фѣрѣ дѣпетечїтѣреле стрѣїне, есте лїмба векїлѣї попѣл роман, фѣрѣ дѣдоїеаллѣ прекѣтѣ с'а пѣтѣт еа дїне дѣ декѣрсѣл мїлор де анї. Еѣ зїкѣ маї мѣлѣтѣ кѣ лїмба ромѣнѣ дѣ фїїндѣ са, есте маї векїе декѣт латїна; пентрѣ-кѣ дѣтр'а ноастрѣ се вѣдѣ маї вїне де-кѣт дѣ орї кареа алта, елементеле лїм-веї латїне. Сѣнотѣ дѣсѣ шї ромѣнїї мѣлѣдї, варїї зїкѣ, кѣ лїмба ноастрѣ нѣ есте алт-чева декѣт о фїїкѣ а латїнеї. —

Кѣт пентрѣ артїкѣлѣл нострѣ, ромѣ-нїї зїкѣ ка шї граматїчїї лїмвелор аппѣ-сене, кѣ прекѣм, спре есемплѣ, італїанѣл дїн ille pater ш'а фѣкѣт il padre, ашшѣа шї ромѣнѣл дїн dominus ille а зїсѣ dom-нїл, фѣрѣ а се гѣндї кѣ ille есте ачї ка пропѣме шї нѣ ка артїкѣл, шї кѣ domнїл респѣнде кѣрат ла dominus, еар dominus ille се зїче ромѣнѣште domнїл ачелла, шї фѣрѣ а се маї дѣтрева: кѣм се дѣ-

воїрѣ тоцї romanїı modernї а прїїмї артї-кѣлѣл, фїїнд еллѣ ка артїкѣл стрѣїнѣ де лїмба латїнѣ? Маї зїкѣ зѣнїї дїнтр'аї нострї, кѣ пропѣмеле ille поїпѣсѣ нѣмелор да стї-лѣлї латїнѣ оарекаре гревтате, зѣ че маї сѣвлїмѣ, шї кѣ datїna de а поїпѣне ачестѣ пропѣме, есте маї векїе, декѣт ачѣеа де а'л препѣне. Аттѣтѣ ачестѣ зсѣ ал латї-нїлор, кѣт шї зсѣл нострѣ де а дѣнека фїналеле ѣ дїн лѣ шї і дїн лї, прїо зѣмаре пепѣтїндѣ ачестора де а форма сілабѣ шї лїпса де зѣ pazїмѣ ка сѣ се поатѣ про-пѣнчїа, а дѣтродѣсѣ ла пої нѣмеле дѣнїн-те де артїкѣлѣ, сѣѣ а поїпѣсѣ нѣмелор ар-тїкѣлѣл. Аста се паре ерѣдїтѣлї автор ал прїнчїпелор дїн Органѣл лѣмїнѣрѣї, кѣ-са шї дѣченѣтѣл артїкѣлѣлї нострѣ аш-шѣа кѣм дѣ vedem; *) дар фїїндѣкѣ о зї-че сіогѣрѣ, кѣ нѣмаї і се паре, фѣрѣ дѣ-доїеаллѣ нѣ есте кѣнвїнѣсѣ, прекѣм нїчї нѣ се поате кѣнвїнѣде нїмене дїн кѣвїнтеле ad-дѣсе. Че се дїне де дѣтѣїлѣл кѣвѣнтѣ, мїе дѣ addѣвѣрѣ нѣ мї-а вѣтѣтѣ ла окїв дѣ тоатѣ лїтератѣра латїнѣ, кѣ с'ар зїче маї де мѣлте орї: vir ille — is, декѣт ille — is vir; нѣмї-а вѣтѣт ла окїѣ нїчї кѣ с'ар зїче вреѣ-па дїн ачесте, нѣ deseорї, дар нїчї паре орї! Еѣ штїѣ доаѣ. Ына, кѣ латїнѣл а зїсѣ ille homo, illi homines, орї homo ille, homines illi, тот аттѣнчї шї тот ашшѣа, кѣм зїчем пої астѣзї: ачеллѣ омѣ, ачѣї оаменї, орї омѣл ачелла, оаменїї ачѣїа; еар гревтатеа, орї аппѣсандѣ, аттѣрнѣ ла пої шї де аїчї, дар deseнѣнѣзѣрѣ маї мѣлѣтѣ дела модѣлѣчївѣеа тоувлї дѣ гѣра Ора-торѣлї шї дела скїме. Алта штїѣ, кѣ пропѣмеле ачѣста ла класїчї нѣ се пѣне

*) Bezї Органѣл лѣмїнѣрѣї N. XVI—XVIII §. XIV—XVI.

ничи днайте ници днаппої, дежѣт аттѣчи, кѣнд тревѣица неаппѣравилъ чере ка съ се пѣиъ, ши пѣ пѣмаї съ се сѣпт дѣдел-леагъ, прежѣт, кѣнд воїт а детермина лѣ-крѣрїле маї вїне, а аллеѣе, спре есемплѣ, специалїтатеа дїн ценералїтате, партеа дїн дѣтрегѣ шчл. Алїнїте, класїкъ есте пѣ-маї ачеастъ формъ, саъ ши маї пѣдїнѣ де-жѣт класїкъ: вїне латїнеште есте пѣмаї ашшеа: mortales, quorum pectora auri sacra fames coagit vel cogit, — homines, qui mihi retulerunt, — latrones, quos capite plectendos censeo etc; еар пѣ illi mortales opī mortales illi, — illi homines opī homines illi, — illi latrones opī latrones illi шчл. Кѣнд се пѣне провѣмеле, аттѣчи есте врео дѣпрецїзраре дїн челле дѣсе-тпате ачї; фѣръ ачесте дѣпрецїзрѣрї, чї-не ле пѣне, пѣ ворѣште вїне латїна. Ат-тѣчи кѣнд дѣпрецїзрѣрїле черѣ ка пѣ-меле съ се детермїне прїп ачест пропѣ-те, аттѣрїъ дела воїнца ши сїмѣвл ора-торѣлї ка съ'л препѣнъ опї съ'л поїпѣнъ. Кѣм пѣтешѣ пої гѣндї, кѣ о парте де кѣ-вѣнтѣ аттѣт де печесарїе, ши аттѣт де есїнциалъ дѣ органистѣл лїмбеї поастре, прежѣт есте артїкѣлѣл, съ-ши фїе лѣат дѣ-чепѣтѣл дела зп лѣкрѣ аттѣт де сѣпѣсѣ воїнцеї ши вѣвлѣвї сїмѣѣ ал ворѣиторѣлї? Лїмба есте зп дѣтрегѣ органикѣ ши пѣ арвїтарїѣ. Дѣ органистѣл еї есте дѣкѣр-патъ дѣса рацїѣнеа.

Че се аттїпѣе де челлалатѣ кѣвѣнтѣ, кѣ неажжѣнсѣл, дѣтрѣ каре се афолъ ѣ ши і дїо лѣ ши лї де а фаче о сїлабъ, ар фї кавсат ѣсѣл де а препѣне пѣтеле артїкѣлѣлї, ка съ се пѣтѣ пропѣнчїа: аче-ста есте тотѣ ашшеа де нїмїк — дѣсе-тпѣторѣ ка ши челлѣ дїнтѣѣ. Кѣчи ро-гѣвъ: чїне ва креде, кѣ пѣтрѣ дѣъ семї-

свѣте, дѣкѣ ши маї пѣдїнѣ, с'а кїематѣ дѣ ажжѣторїѣ тот капїталѣл пѣтелор нѣ-стре вѣрѣѣтештї? Де фадъ есте артїкѣ-лѣл пострѣ фемеїнѣ, кареле фаче сїлабъ ши тот се поїпѣне пѣтелор. Дар вѣї зї-че, кѣ ачесте с'аѣ дат дѣпъ аналоѣїа чел-лорѣ вѣрѣѣтештї. Еї вїне, еѣ те воїѣ дѣ-треба: де че пѣ с'аѣ дат челле вѣрѣѣтештї дѣпъ аналоѣїа челлор фемеїне? Ши дѣ-тревѣчїзнеа mea е фѣндатъ: кѣчи артїкѣ-лѣл, дѣтр'о формъ че пѣ поате фаче сї-лабъ, пѣ поате фї опїциналѣ, пѣ поате фї нїчи парте де кѣвѣнтѣ. Чїне ва зїче, кѣ ромѣнїї аѣ адоптатѣ опї аѣ форматѣ о парте де кѣвѣнтѣ, че пѣ се пѣтеа про-пѣнчїа? Ачеста есте тотодатъ ши зп ар-гѣжѣнтѣ маї пѣлтѣ, кѣ артїкѣлѣл пострѣ вѣрѣѣтескѣ пѣ есте лѣ, і, чї ал, аї. Ам зїсѣ маї сѣс, кѣ артїкѣлѣл ромѣнїѣ есте о парте де кѣвѣнтѣ, че пѣ пѣтрѣ тот-деазна, чї пѣмаї дѣ оарекаре кавзрї есте недеспрѣдївїлѣ де пѣте; зрѣмазъ дар ка съ стеа ши ісолатѣ. Ар пѣтѣ оаре стѣ, дакѣ пѣ с'ар пѣтѣ пропѣнчїа? Аппої съ вѣдегї: дакѣ артїкѣлѣл с'ар фї поїпѣсѣ пѣ-телор, дїн кавсѣ кѣ ѣ ши і пѣ се потѣ пропѣнчїа, ар зрѣма, съ се пропѣнчїе дѣпъ че се алїпѣште артїкѣлѣл де пѣте. Дѣ-сѣ ачесте свѣте рѣжѣнѣ тот семї-свѣте, ши се пропѣнчїѣ пѣмаї ѣ фїналѣ ал пѣте-лор, спре есемплѣ омѣ-л опї омѣ-лѣ. Де вѣде ар зрѣма съ зїчетѣ, кѣ пѣ пѣтеле а венїтѣ дѣ ажжѣторїѣл артїкѣлѣлї пѣтрѣ семї-свѣтеле ѣ ши і, чї артїкѣлѣл а венїтѣ дѣ ажжѣторѣл пѣтелор пѣтрѣ фїналеле ѣ ши і. Дар пѣ есте нїчи зпа нїчи алта.

(Ва зрѣма.)

ПЪРЪЛ МЕЪ АЛБЪ.

Мъ дотрѣвѣ, копѣль драгъ,
 De че пъръл ми а албит;
 Дар тѣ крѣзи къди спѣн до шагъ.
 Къ съ дѣа пърѣра скървит;
 Къ зп чеас де дотрѣстаре
 Е зп ач апар трекът,
 Карѣ фаче 'н от скѣмварѣ
 Ведератъ 'нтр'во мѣнъ?
 Алфел, зъѣ, ѣвѣта меа,
 Еъ пър алъ пѣ аш авеа.

Тѣ до лѣтѣа асть парѣ
 Тѣ аѣ пѣскът пентрѣ олѣчерѣ.
 Нѣ шѣи соарта челѣ карѣ
 Е менѣт пентрѣ дърѣрѣ:
 Нѣ шѣи къте сентѣменте
 А лѣи ѣнѣшъ-о ловеск;
 Нѣ шѣи къте елементе
 Вѣада лѣи о рѣсвоеск.
 Алфел, зъѣ, дръгъца меа,
 Пър алъ отъл п'ар авеа.

А та 'нтрагъ фѣрѣчѣре
 Стъ до лѣкс шѣ до амор;
 Іар а меа къ осевѣре
 Стъ до соарта тѣтѣрор;
 Аспрѣтѣл де се пѣлѣре,
 Еъ до пѣлѣг; ка ел сѣтѣеск;
 Патрѣотѣзм де се стѣлѣре,
 Еъ до пент'ми до хрѣпеск.
 Шѣ дар крѣзи, ѣвѣта меа,
 Къ пър алъ еъ п'аш авеа?

Към тѣ къди де вѣнъ воѣ
 Фантасѣи пѣ ал тѣѣ клавѣр,
 Шѣ еъ кънт, дар де невоѣ,
 Къчѣ 'ми е сѣлѣтѣ 'н делѣр;
 Не сѣртанѣ вѣд къ сѣспѣлѣ;
 Не богачѣ пѣсѣмѣторѣ;
 Цара тоатъ о вѣд пѣлѣ
 Де 'мпѣладѣ шѣ 'мпѣлѣторѣ.
 Аша, пѣ пот сѣзмѣпа меа,
 Пъръл алъ а пѣл авеа.

Към тѣ рѣзи де сѣтѣрѣчѣзнеа
 Шѣлѣ флѣтѣр чѣ а сѣвѣрат;
 Еъ рѣд де дешѣртѣчѣзнеа
 Че не оаменѣ а тѣрѣват.
 Прѣвѣск къ прѣн дешѣртѣпарѣ
 Дѣн зѣ 'н зѣ маѣ рѣи се фак,
 Шѣ къ маѣ тот отъл арѣ
 Кътѣ о боалъ фърѣ леак.
 Аша дар, ѣвѣта меа,
 Към пър алъ пѣ аш авеа?

Де пѣтеам шѣ еъ ка тѣне,
 Пентрѣ тѣне сѣ трѣеск,
 Къстѣнд пѣтѣаѣ ал тѣѣ вѣне
 Фѣрѣчѣреа 'ми сѣ гѣсеск;
 Де ерам сѣ'ми фак зп пѣте
 Нѣтѣаѣ лѣлѣг' ал тѣѣ амор;
 Шѣ ла рѣлѣме дѣн лѣтѣ
 Де ерам пѣсѣмѣторѣ;
 Атѣлѣчѣ поате, сѣзмѣпа меа,
 Къ пър алъ пѣ аш авеа.

Г. Сѣон.

Кътева къцѣтѣрѣ.

Ортодокѣи, до догѣмѣле лор, пѣ алъ
 пѣкъѣреа не пѣргаторѣл *) католѣчѣлор;
 еъ досъ ам афлат къ ачѣл пѣргаторѣл ла
 ортодокѣи сѣнт трѣвѣвалѣрѣме жѣдекъторѣшѣи.

Дакъ сокотѣнца хѣнезѣлор дешѣре те-
 темпѣсѣхосе **) ар фѣ адевѣратъ, апоѣ еъ
 ашѣ префѣра маѣ вѣне а вѣцѣдѣ дѣтѣре фѣн-
 де къ трѣпѣл де къне шѣ къ сѣфлет де от,
 дешѣт сѣ вѣцѣвѣск дѣтѣре фѣнѣде къ трѣн де
 от шѣ къ сѣфлет де къне. Т. Ст.

*) Фок кърѣдѣторѣл, прѣн карѣле трѣвѣе сѣ
 треакъ маѣ дѣтѣлѣ сѣфлетѣле.

**) Мѣтареа сѣл дѣтѣларѣа сѣфлетѣлѣ дѣн трѣн
 до трѣн.